

Komende activiteiten

- Zaterdag 19 november 13.30 uur, hotel 't Spijker te Beek: Najaarbijeenkomst. "Een eeuw Mooi Nederland" door Loet van Sluis.

Najaarsbijeenkomst "Een eeuw Mooi Nederland" door Loet van Sluis

Op zaterdag 19 november 2011 van 13.30 uur tot ± 16.00 uur in Hotel 't Spijker aan de Rijksweg 191 te Beek Ubbergen, met excursie.

Aansluitend op de voordracht van Loet kunnen de deelnemers per zonnentreintje (ditmaal getrokken door een krachtige auto, want het is een steil traject!) over het tracé van het voormalige bergspoor naar Mooi Nederland en worden daar door Loet van Sluis gewezen op de sporen van het traject en kunnen er herinneringen worden opgehaald over de vele activiteiten die daar door de jaren heen plaatsvonden.

Toelichting:

In 1909 werd de “Maatschappij tot exploitatie van onroerende goederen Mooi Nederland” opgericht.

Het project voor deze maatschappij was de ontsluiting en de ontwikkeling van een gebied in de stuwwal tussen Beek en Berg en Dal, dat we nog steeds als “Mooi Nederland” kennen.

De Van Randwijckweg werd aangelegd, de heuvelrug gedeeltelijk afgegraven en het gebied werd verkaveld.

Mooi Nederland

Zuivere Lucht.
Hooge Ligging.
Schoon Houtgewas.
Electrisch Licht.
Electrische Bergtram.
Post — Telegraaf
Telefoon.
Lage Belasting.
Matige Grondprijis.
2½ uur reizen van de
3 groote Steden.
Waterleiding
in
uitzicht.

Bouwt Uw Landhuis

in

„Mooi Nederland”

Berg en Dal en Beek.

Kantoor NIJMEGEN: Berg en Dalsche weg 43
Telefoon 1668.

In samenhang met deze ontwikkeling werd ook het bergspoor via Beek naar Berg en Dal aangelegd, met de betonnen trambrug en de bouw van het “onderstation” (thans museum Mooi Nederland en VVV-post) voor de stroomvoorziening van het gebied en de tram.

Door allerlei omstandigheden (waaronder de uitbraak van de Eerste Wereldoorlog) kwam het project niet echt van de grond, maar werd het

wel een beeld- en sfeerbepalend element voor Beek en Berg en Dal.

Door het gebruik van het zonnetreintje is de excursie ook voor mensen die wat minder ter been zijn heel goed toegankelijk. Het belooft een interessante middag te worden. Het boek van Loet van Sluis is na afloop van deze bijeenkomst te koop.

Landschap van Iedereen ‘landschapcommunity’

Groesbeek – Ooijpolder – Duffelt

De landschapcommunity is opgericht tijdens het jubileumsymposium van de Ploegdriever op 10 september 2011 in Ubbergen. Het is de gezamenlijke noemer waaronder alle betrokken organisaties efficiënt kunnen samenwerken en het brede publiek helder kunnen voorlichten en bij hun landschapsplannen kunnen betrekken. Bovendien kunnen overheden hierdoor makkelijk zicht krijgen op de vele initiatieven van de lokale organisaties.

De community heeft een digitaal en een fysiek aspect. Op dit webportal presenteren organisaties zich aan het brede publiek. Bovendien kunnen organisaties of privé-personen op het forum problemen aan elkaar voorleggen en kennis en netwerken ter beschikking stellen. Daarnaast zal de community periodiek contactdagen organiseren, waarop leden elkaar persoonlijk ontmoeten en informatie en deskundigheid uitwisselen.

Zie ook : www.landschapvaniedereen.nl

Villa's op de Ravenberg in Beek (3)

In eerdere nieuwsbrieven trof u beschrijvingen aan van enkele monumenten op de Ravenberg in Beek. Op de Ravenberg, tegenover het gemeentehuis, werd vanaf 1901 een villawijkje gerealiseerd met de naam Van Heutzpark. Meerdere villa's en ook de Ravenberg-Taveerne werden zo goed als zeker ontworpen door de Nijmeegse architect Oscar Leeuw (1866-1944).

Wanneer men vanaf de Rijksstraatweg de rechttoegangsweg tot de Ravenberg omhoog loopt, komt men langs villa Salvé. Salvé ligt aan de voet van de Ravenberg en dateert van vóór de aanleg van het villapark, nl. van ca. 1880. Het wordt gekenmerkt door witgepleisterde gevels die onderbroken worden door een plint, fraaie hoeklisenen en een plint. Alle ramen hebben nog luiken of blinden. De voordeur is voorzien van gietijzeren roosters. Ook de serre is fraai gedetailleerd.

In 1903 is naast Salvé het gigantische pand Zonneheuvel gebouwd, beschreven in een eerdere nieuwsbrief. Op de ansichtkaart bovenaan is Salvé te zien vóór de bouw van het villapark. De ansichtkaart daaronder toont de toegang tot de Ravenberg rond 1905, links het

afgebroken hotel De Oorsprong met villa Zonneheuvel.

Salvé is niet zichtbaar, maar bevindt zich daarachter. Aan de Ravenberg 7 ligt de villa met de naam Welgelegen. Welgelegen is een ontwerp van Oscar Leeuw en werd gebouwd op de plek van het in 1900 afgebroken Huize Hoogerberg, een landhuis uit het begin van de negentiende eeuw.

Villa Welgelegen is particulier bewoond, a.u.b. van gepaste afstand bezichtigen.

In de op de noordelijke helling van de stuwwal gelegen ruime tuin van de villa bevond zich vanaf 1901 een uitkijkpunt ("rondeel"). Hier

konden potentiële kopers van een villa in het Van Heutzpark genieten van het uitzicht over de polder. De toegang tot Welgelegen wordt gemarkeerd door een art nouveau smeedijzeren hek tussen (later vernieuwde) kolommen. Op de rechterzijgevel is in een rechthoekig kader de naam Welgelegen te zien, in art nouveau stijl. Op meerdere plekken in het exterieur van het pand bevinden zich gestileerde leeuwenkoppen van houtsnijwerk, mogelijk een handtekening van Oscar Leeuw. De voordeur, diverse rond- en segmentboogvormige vensters en bovenlichten en ook raamdorpels getuigen van art nouveau-stijl (Nieuwe Kunst). Het pand is gepleisterd in grijstinten, maar heeft rode details van zgn. verblendsteen en imitatie-vakwerk in donkergroen geschilderd pleisterwerk. Door een granaatinslag tijdens Duitse beschietingen in de periode september 1944-maart 1945 is de achtergevel en een deel van de oostelijke zijgevel zwaar beschadigd geraakt. De huidige bewoners zijn echter al jaren bezig de villa zoveel mogelijk in de oorspronkelijke staat terug te brengen.

Na 1905 kwam de groei van het villapark of Van Heutzpark enige tijd stil te liggen. Pas vanaf 1930 werd het hogergelegen deel van de Ravenberg verder bebouwd. Er kwamen enkele twee-onder-een-kapwoningen in typische jaren '30-stijl. Deze zijn (nog) niet aangemerkt als gemeentelijk monument, maar vormen een fraai ensemble.

In 1937 volgde de opdracht tot de bouw van een vrijstaand landhuis aan de Ravenberg 9 op een groot naar het noordoosten aflopend perceel,

nauwelijks zichtbaar vanaf de weg. Architect was H.C. van de Leur, die eerder ook de St. Remigiuskerk in Leuth had ontworpen.

De asymmetrische voorgevel heeft een ommuurd bordes en een voordeur met houtsnijwerk in kruisvormige decoratie en een fraai achthoekig venstertje. In de oorspronkelijke gietbetonnen brievenbussleuf staat nog de naam van de oorspronkelijke eigenaar, W. Tuts, gegraveerd. Alle ramen zijn vier- of zesruits. Ook zijn er nog diverse glas-in-loodramen aanwezig. Het pand is gebouwd in de stijl van de Delftse School. Typisch hiervoor is het teruggrijpen op traditionele vormen (bijv. Hollandse renaissance), zonder het verleden exact te willen kopiëren. Er werd veelal gebruik gemaakt van donkere baksteen en zesruitsramen en ook komt vaak een geknikt pannendak voor. Het landhuis aan de Ravenberg 9 werd, evenals villa Welgelegen, in de laatste oorlogswinter getroffen door een granaatinslag. Hierdoor raakte het rechterdeel van de woonkamer beschadigd. In 1957 werd een bijzondere cirkelvormige garage gebouwd in de tuin. In 2003 volgde een aanbouw aan de achterzijde.

Ravenberg 9 is particulier bewoond, s.v.p. op gepaste afstand bezichtigen.

Wanneer men verder omhoog loopt en het e-vormige patroon volgt van de weg, loopt men vanzelf het bos in ter hoogte van de voormalige boswachterswoning.

Het is een aanrader om tot de top van de Ravenberg te wandelen, daar wacht u een

prachtig uitzicht over de Ooijpolder en Persingen.

In de volgende nieuwsbrief zult u een eerste deel aantreffen van een tocht langs bouwwerken en ensembles in de gemeente Ubbergen uit de tijd van de Wederopbouw. De laatste tijd is er landelijk meer waardering voor panden uit deze periode en begint men te beseffen dat het de moeite waard kan zijn ze te behouden. Ondanks de moeilijke tijd tijdens en direct na de oorlog hadden architecten veel oog voor detail en werd er dus met zorg gebouwd. Enerzijds was er een traditionalistische stroming (in aansluiting op de Delftse School-stijl uit de jaren '30), anderzijds werd er geëxperimenteerd met moderne bouwstijlen.

PC

Open Monumentendag zondag 11 september 2011

De Stichting Monument en Landschap in de gemeente Ubbergen organiseerde weer de jaarlijks Open Monumentendag. De 25^e editie had als onderwerp herbestemming en als titel "Nieuw gebruik – Oud gebouw".

De gemeente Ubbergen heeft vele panden die een herbestemming hebben gekregen. De nadruk werd deze dag gelegd op Oud-Ooij met de voormalige Nederlands Hervormde Kerk en de Kasteelsche Hof.

Bij de kerk stond in de tuin een tent waar de geschiedenis van de kerk en de verandering van kerk naar woonhuizen werd verteld door de bewoners zelf. Dit ging vergezeld van prenten, boeken en ook bodemvondsten, dit alles onder het genot van koffie met appeltaart. Kinderen konden raden hoeveel schietgaten er in de torenhaan waren geschoten en wie het goed raadde mocht met een bewoner de toren beklimmen.

Deze **Nieuws**brief is een uitgave van de STICHTING tot behoud van MONUMENT EN LANDSCHAP in de Gemeente Ubbergen

Redactie: Hans Giesbertz

Donateurs ontvangen het blad gratis, minimale donatie € 15,00 per jaar.

Bankrekening 1051.11.562

t.n.v. Stichting Monument en Landschap,
Sprongstraat 22, 6573 BP Beek-Ubergen.

De Stichting heeft ten doel: "het bevorderen van het behoud en de versterking van cultuurhistorische, landschappelijke en karakteristieke waarden in het gebied van de gemeente Ubbergen en dat van de aan dit gebied grenzende gemeenten Nijmegen, Groesbeek, Millingen aan de Rijn en Kranenburg (D), in het bijzonder met betrekking tot monumentale, door de stichting monumentaal geachte, en karakteristieke bouwwerken of gedeelten daarvan, het landschap en landschappelijke elementen, de onderlinge samenhang tussen de hiervoor bedoelde bouwwerken en het landschap, archeologie, flora en fauna en al datgene wat tot het cultuurhistorische erfgoed van het werkgebied kan worden gerekend, een en ander te verstaan in de ruimste zin."

Secretariaat: mw Dr R.M. Nève-Sprenger
P.C. Hooftstraat 12
6573 CE Beek-Ubergen,
tel. 024-684 3158

Website: www.monumentenlandschap.com

Bij de tweede locatie de Kasteelsche Hof werden in de schuur van de boerderij beelden vertoond van Oud –Ooij en het vroegere kasteel van Ooij. Ook werd elk uur een rondleiding gegeven waarbij de geschiedenis van het kasteel, knechtenhuis, boerderij en duiventoren werd verteld. Bij iedere rondleiding waren de bezoekers zeer geïnteresseerd in de geschiedenis van deze historische plek.

De Stichting kan terugkijken op een bijzonder geslaagde Open Monumentendag met een groot aantal bezoekers.